

Rejestr żywych dawców

Zgodnie z ustawą z dnia 1 lipca 2005 r. o pobieraniu, przechowywaniu i przeszczepianiu komórek, tkanek i narządów [Dziennik Ustaw z 6 września 2005 Nr 169 poz. 1411, Art. 15.1], rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 25 kwietnia 2006 r. w sprawie rodzaju i zakresu badań żywych dawców narządów wykonywanych w ramach monitorowania ich stanu zdrowia [Dz.U.06.83.579] oraz zgodnie ze swoim statutem Centrum Organizacyjno-Koordynacyjne ds. Transplantacji Poltransplant prowadzi od 1 stycznia 2006r. centralny rejestr żywych dawców narządów. Zadaniem rejestru jest „monitorowanie i ocena stanu zdrowia żywych dawców, od

Tabela 1. Stan gromadzenia informacji w rejestrze żywych dawców na koniec 2007 r.

Zespół pobierający narząd	Liczba pobrań od żywych dawców	Przed pobraniem		Bezpośrednio po pobraniu		3 miesiące po pobraniu		12 miesięcy po pobraniu	
		Liczba należnych informacji	Liczba brakujących informacji	Liczba należnych informacji	Liczba należnych informacji	Liczba należnych informacji	Liczba należnych informacji	Liczba należnych informacji	Liczba należnych informacji
CSK AM Warszawa	38 fragmentów wątroby	38	27	38	27	36	36	20	20
Szpital Dzieciątka Jezus Warszawa	20 nerek	20	3	20	3	15	2	8	3
Wrocław AM	6 nerek	6	3	6	3	5	3	3	3
CSK AM Warszawa	4 nerki	4	2	4	2	4	4	2	2
Gdańsk AM	4 nerki	4	3	4	3	3	2	1	1
Szpital MSWiA Warszawa	2 nerki	2	2	2	2	2	2	1	1
Bydgoszcz UMK	1 nerka	1	1	1	1	1	1	0	0
Wrocław Woj.	1 nerka	1	1	1	1	1	1	1	1
Łódź Szp. Woj.	1 nerka	1	0	1	0	1	0	1	0
Szczecin AM	1 nerka	1	1	1	1	1	1	1	1
RAZEM	38 fragmentów wątroby i 40 nerek	78	43	78	43	69	52	40	32

których pobrano narząd do przeszczepienia”. W rejestrze zamieszcza się następujące dane: „imię i nazwisko żywego dawcy datę i miejsce urodzenia żywego dawcy, adres miejsca zamieszkania żywego dawcy, numer PESEL żywego dawcy, datę i miejsce pobrania, narząd, który uległ pobraniu, nazwę i adres zakładu opieki zdrowotnej, w którym dokonano pobrania, imię i nazwisko lekarza, który dokonał pobrania oraz inne informacje medyczne o istotnym znaczeniu”. Dane, o których mowa „zakład opieki zdrowotnej, w którym dokonano pobrania, przekazuje niezwłocznie do rejestru żywych dawców”. Są one gromadzone w następujących okresach: przed pobraniem narządu, bezpośrednio po pobraniu, w 3 i 12 miesięcy po pobraniu, następnie co 12 miesięcy przez 10 kolejnych lat.

Na potrzeby prowadzenia rejestru zespół Poltransplant opracował formularze, które rozesłał do kierowników zespołów transplantacyjnych. Wzory tych formularzy są dostępne na stronie internetowej Poltransplantu. Raportowane dane są na bieżąco gromadzone w rejestrze prowadzonym w formie elektronicznej. Od marca 2008 r. rejestr będzie również dostępny w internecie pod adresem wspólnym z innymi rejestrami ustawowymi. Do odwołania obowiązuje jednocześnie wypełnianie rejestru dawców zarówno w internecie jak i przesyłanie dotychczasowych kart dawcy drogą pocztową.

W drugim roku działalności dane w dużej części nie są przesyłane przez ośrodki dokonujące pobrania lub przesyłane są z dużym opóźnieniem. Dzieje się tak mimo ustnych i pisemnych próśb o uzupełnienie przesyłanych przez Poltransplant. Z tego powodu z końcem roku 2007 rejestr nie zawierał wszystkich informacji przewidzianych przez rozporządzenie.

W związku z niefortunnym sformułowaniem listu z dn. 10 grudnia 2007 r. wystosowanego przez Krajową Radę Transplantacyjną należy wyjaśnić, że istnienie obowiązkowych rejestrów elektronicznych dostępnych drogą internetową nie zwalnia ośrodków transplantacyjnych z przesyłania dotychczas używanych kart żywych dawców pocztą do Poltransplantu. Rejestr żywych dawców jak i pozostałe rejestry ustawowe prowadzony jest równolegle w formie klasycznej i elektronicznej.

W okresie od 1 stycznia 2006 r. do 31 grudnia 2007 r. w Polsce pobrano narządy od 78 żywych dawców. Do rejestru żywych dawców zgłoszono informacje o 37 dawcach (47% dawców). Wyniki badań na temat 15 dawców (19,2%) napłynęły zgodnie z harmonogramem wyznaczonym w rozporządzeniu. W tej sytuacji analiza merytoryczna skąpych informacji zawartych w rejestrze nie była na koniec 2007 r. możliwa. W Tabeli 1 pokazano jedynie dane strukturalne mówiące o liczbie obecnie posiadanych informacji o dawcach w zestawieniu z liczbą informacji, które do rejestru już powinny napłynąć.

Poltransplant przypomina, że ustawa z dnia 1 lipca 2005 [Art. 15.3] obliguje zespół opieki zdrowotnej, w którym dokonano pobrania do niezwłocznego przekazania danych dawcy do rejestru żywych dawców.

Piotr Malanowski, Joanna Marcinkowska, Jarosław Czerwiński